

HAANTJE DE VOORSTE

*Haantje de Voorste is een fantasie over
hoe de naam 'de Haanmeer' ontstond.
De Haanmeer(polder) ligt tussen
Hindeloopen en Koudum*

HAANTJE DE VOORSTE OP DE BOERDERIJ

Er was eens een kleine jonge haan. Hij woonde met zijn zeven kippenzusjes en zijn moeder op een mooie boerderij. Ze mochten daar, op het grote erf en omliggende landerijen, altijd vrij rondlopen. Met mooi zonnig weer speelden ze meestal in het rulle zand van de zandweg achter de boomgaard. En als ze honger kregen was er meestal wel wat eetbaars te vinden onder de bomen of tussen het gras in de landerijen. Voor de nachten en de dagen dat het slecht weer was had de boer, die samen met zijn vrouw op de boerderij woonde, een prachtig groot kippenhok voor deze kippenfamilie achter de boerderij gebouwd. De kippen zelf noemden dit kippenhok 'ons paleis'. Zij hadden het daar allen dan ook prima naar hun zin. De zeven meisjeskippen en de kleine haan groeiden daar voorspoedig op tot echte grote volwassen kippen. Ook onze kleine haan werd al snel een echte grote haan met sierlijke veren en een grote rode hanenkam op zijn kleurrijke kop. Ja, na enige tijd voelde onze jonge haan zich zelfs de baas over de kippenfamilie en liep dan luid kakelend over het erf. Ook stond hij, als er ergens eens iets bijzonders was, altijd vooraan. Zijn zusjes gaven hem dan ook al snel de naam 'Haantje de Voorste'.

Maar tot ontsteltenis van onze Haantje de Voorste werd op zekere dag plotseling zijn vorstelijk bestaan wreed verstoord. Hij was op een mooie zomeravond, in de schemering, alleen op stap gegaan. Zijn moeder en zijn zeven zusje waren al in het hok gegaan en zaten reeds te dutten op de stok. Maar hij, Haantje de Voorste, wilde nog proberen wat lekkers te vinden voor hij slapen ging. Hiervoor ging hij naar de hooizolder want daar waren, zo wist hij uit ervaring, altijd wel wat lekkere zaadjes uit het hooi of stro te vinden. Via de openstaande deur van de schuur liep hij naar de ladder die naar de hooizolder ging. Met weinig moeite fladderde hij bij de ladder op naar de hooizolder en begon daar in het hooi naar zaadjes te zoeken. Hij was druk aan het klauwen en krabben in het hooi toen hij plotseling mensen hoorde praten in de stal onder hem. En nieuwsgierig dat hij was wilde hij natuurlijk weten wie daar aan het praten waren. Om het te kunnen horen en te zien wie daar aan het praten waren liep hij heel voorzichtig dichterbij de rand van de zolder. Daar bemerkte hij al snel dat het de boer en zijn knecht waren. Tot zijn spijt kon hij echter niet goed verstaan wat ze zeiden. Heel voorzichtig, stap voor stap, kroop hij nog dichterbij de rand van de zolder en spitste daar zijn klein oortjes. Al kon hij niet alles verstaan, hij begreep al snel dat ze het hadden over hem en zijn zusters. Hij ving het volgende verhaal op:

Knecht; "Boer, de kippen zijn al goed gegroeid. Ze leggen af en toe ook al ei. Ik denk dat ze spoedig allemaal elke dag wel een ei zullen leggen".

Boer; "Ja, Ja, ze doen het goed. Je moet maar goed op ze passen en hen veel en goed voer geven".

Knecht; "En 'e boer wat moet er met de haan gebeuren. Hij is inmiddels dik en vet maar legt natuurlijk niet, zoals de kippen, straks elke dag een ei. Hij eet alleen maar en kraait als twee anderen".

Boer; “Ja inderdaad het is een dikke haan en hij doet anders niks dan eten en maakt s’ morgens een hoop lawaai. Hij is voor ons van geen enkel nut. Ik geloof dat ik hem maar moet slachten, dan hebben we in ieder geval nog een klein stukje hanenvlees en zijn we s’ morgens van dat lawaai af”.

Eerst dacht onze klein kloeke haan nog dat het gesprek wat hij hoorde over en andere haan ging. Maar al snel begreep hij dat hij de enige haan in de wijde omgeving was en dat het niet anders kon dan dat de boer en de knecht het over hem hadden gehad. Geschrokken en danig aangedaan van wat hij gehoord had rende hij snel naar zijn moeder en zusters in het kippenhok. Bij het hok aangekomen sprong hij snel naast moeder op de stok en kroop heel dicht tegen haar aan. Zacht snikkend en angstig zat hij daar naast moeder en zijn zeven zusters op de stok. Ook moeder bemerkte dat haar grote stoere jongen verdriet had en vroeg aan Haantje de Voorste: “Wat scheelt er aan jongen, heb je je soms pijn gedaan”? Maar in plaats van dat hij moeder een antwoord gaf begon hij nog harder te huilen. Ook zijn zusters waren intussen klaar wakker geworden en vroegen kakelend door elkaar: “Wat scheelt er aan? Ben je gevallen? Of is er iets anders gebeurd? Jij onze grote broer huilt anders nooit”. Snikkend en huilend vertelde Haantje de Voorste uiteindelijk aan zijn moeder en zusters wat hij gehoord had. Terwijl er dikke tranen uit zijn ogen liepen zei hij op het eind van zijn verhaal; “Ik vind het gemeen, ik wil niet worden geslacht, ik wil met jullie spelen en bij moeder blijven”.

Die nacht deed natuurlijk niemand van deze kippenfamilie een oog dicht. Rusteloos liepen ze de hele nacht door het hok heen weer. Niemand die een oplossing wist voor het dreigende onheil. Zelfs moederkip wist niet hoe ze haar zoon tegen het dreigend noodlot kon beschermen. Aan de ene kant kon ze niet begrijpen dat de boer die altijd zo goed op hen paste, haar zoon wilde slachten. Maar tegelijkertijd beseftte ze dat het voornemen van de boer best eens waar zou kunnen zijn. In het verleden waren er, zo herinnerde ze zich nu, er wel eens vaker hanen die ze gekend had, zo maar verdwenen. Ook haar man, de vader van Haantje de Voorste, was vlak voor de geboorte van Haantje en zijn zusjes, plotsklaps weg gebleven. Toen had ze gedacht dat hij gewoon was weg gegaan. Maar nu vreesde ze dat het best mogelijk was dat toen ook haar man door de boer was geslacht.

De volgende ochtend, nog voor de boer met het ochtenvoer kwam, riep Haantje de Voorste, met een schorre stem van het huilen, zijn zusters en moeder bij elkaar. Hij schudde zijn laatste tranen weg door krachtig met zijn kop heen en weer te schudden. Met een trillende kakelstem zei hij; “Lieve moeder, beste zusters, ik heb de hele nacht nagedacht. Ik vind het hier bij jullie hartstikke fijn. Het liefst zou ik hier nog heel lang blijven wonen. Maar ik wil me niet laten slachten door de boer”. Bovendien zo sprak ons Haantje, die inmiddels de kop al weer fier omhoog had, “ik ben groot genoeg om mezelf te redden. Ik ga weg, ik ga de grote wereld in. Ik zie wel waar ik terecht kom”.

Haantje de Voorste gaat op reis

Op de avond van die dag, toen het bijna donker werd, kraaide Haantje de Voorste nog eenmaal ten afscheid en verliet met ferme passen het erf waar hij geboren en opgegroeid was. Zonder dat iemand hem zag vertrok hij moederziel alleen de donkere weilanden in. Springend over sloten en fladderend over hekken liep hij dapper de hele nacht door. Ondanks dat hij op het laatst ontzettend moe was durfde hij niet te stoppen. Hij wilde voor het weer licht werd zover mogelijk weg zijn van de boerderij. Vroeg in de ochtend, toen de eerste zonnestralen al een beetje licht brachten, kwam hij bij een hele brede sloot waar hij met geen mogelijkheid overheen kon springen of fladderen. En helaas echt vliegen of zwemmen had hij nooit

geleerd. Op enige afstand zag hij toen een aantal bomen staan. Hij besloot om daar heen te lopen en zich daar te verstoppen voor het helemaal licht zou worden. Bij deze bomen aangekomen fladderde hij behendig op een tak van één van de bomen en zocht een plaatsje tussen de bladeren zodat niemand hem zou kunnen zien. De hele dag, bang dat iemand hem zou zien, bleef hij daar in die boom zitten.

Tegen de avond, het was nog niet echt donker, verliet Haantje de Voorste zijn schuilplaats voor die dag. Hij had liever gewacht tot het helemaal donker zou zijn. Maar hij had inmiddels behoorlijk honger gekregen. Dus besloot hij het er maar op te wagen om zijn schuilplaats te verlaten zodat hij voor donker nog iets te eten kon zoeken. Na eerst goed om zich heen te hebben gekeken sprong hij voorzichtig op de grond. Ondanks dat hij daar onder de bomen redelijk veilig was bleef hij uiterst waakzaam. Terwijl hij daar krabbend en klauwend in de bladeren bezig was dacht hij na hoe hij aan de andere kant van de sloot kon komen. Daar, zo dacht Haantje de Voorste, zou hij pas veilig zijn. Daar zou de boer hem vast niet meer vinden. Plotseling schrok hij van watergeklots uit de sloot. Geschrokken drukte hij zich plat op de grond en keek schuw om zich heen. Na zo een tijdje op de grond te hebben gelegen hoorde of zag hij nog steeds niets. Heel voorzichtig sloop hij toen naar de slootkant om te onderzoeken wat het geluid geweest kon zijn. Het enige wat hij daar echter kon ontdekken was een grote boomstam die in het water dreef. Dat moest, zo dacht hij, het geklots hebben veroorzaakt. Enigszins gerust gesteld wou hij net weggaan om nog wat eten te zoeken toen hij bedacht dat hij misschien met deze boomstam wel aan de andere kant kon komen. Na enige aarzeling sprong onze Haantje de Voorste met een ferme sprong op de drijvende boomstam. Angstig dat de boomstam om zou kiepen of zou beginnen te draaien bleef hij doodstil zitten op zijn boom.

Waar ons vluchtend Haantje echter niet op gerekend had was dat de boom niet naar de andere kant van de sloot dreef, zoals hij had verwacht. Nee, in tegendeel, de boom bleef in het midden van de sloot drijven zodat hij anders niet kon doen dan stil te blijven zitten en af te wachten waar de stroom en de wind de boomstam heen zou blazen. Af en toe als de boomstam iets dichterbij de walkant kwam overwoog hij om er af te springen. Maar steeds durfde hij de sprong niet aan. Hij was bang dat hij in het water zou springen want de afstand naar de vaste was toch altijd nog wel zo'n 3 meter. En hoe verder de boomstam dreef hoe breder de sloot werd. Uiteindelijk, zo bemerkte de inmiddels behoorlijk bang geworden Haantje de Voorste, ging de sloot over in een klein meer. Na enige tijd zag hij anders niets meer dan water. Nergens kon hij meer land ontdekken. Inmiddels begon het ook al aardig donker te worden. Deze duisternis en al dat water om hem heen maakte hem behoorlijk angstig. Maar ja, bang of niet bang, het gaf hem natuurlijk niets. Hij kon anders niets doen dan op de boom te blijven zitten en af te wachten wat er zou gebeuren.

De gehele nacht zat Haantje de Voorste angstig en rillend van de kou op de drijvende boom. Hij kreeg af en toe spijt dat hij van huis was weggegaan. Maar dan dacht hij weer aan het gesprek van de boer en zijn knecht en wist hij dat hij er toch goed aan had gedaan om weg te gaan. Uiteindelijk, het was alweer bijna licht, botste de boomstam waar Haantje de Voorste de hele nacht op had gevaren tegen een walkant. Zonder te weten waar hij was sprong onze Haantje zonder aarzelen met een sprong op de wal. Blij dat hij eindelijk weer vaste grond onder de voeten had klapperde hij een hele tijd druk met zijn vleugels. Daarna probeerde hij met wat gekke sprongen zijn stijf geworden beenspieren wat soepeler te maken. Na deze kippengymnastiek verkende hij voorzichtig de omgeving. Na enig zoeken kwam hij, niet zover van de rand van het meer, bij een klein bos. Niet dat hij meer bang was voor de boer en zijn knecht, maar dit kleine bos leek hem een prima plaats om zich, als het nodig was, zich te

verstoppert. Hij besloot dan ook om hier, heel ver van zijn huis, voortaan te blijven wonen. Hier was hij, zo wist hij zeker, veilig voor de boer en zijn knecht.

Haantje de Voorste krijgt een vriendje.

Daar in dat kleine bos langs het meer heeft Haantje de Voorste nooit meer iets gehoord of gezien van de boer en zijn knecht. Wel had hij natuurlijk af en toe heimwee naar zijn moeder en zijn zusters. Maar daar probeerde hij zo weinig mogelijk aan te denken. Want hij wist als hij terug zou gaan naar huis hij daar de boer ook zou tegenkomen. En dat wilde hij natuurlijk beslist niet. Bovendien, al zou hij naar huis willen, hij zou niet weten hoe hij er moest komen. Nee hij bleef daar ondanks zijn heimwee mooi wonen, zo had hij besloten. Er was eten genoeg en als hij dorst had kon hij zoveel water drinken als hij wilde uit het schone meertje. Ook had hij inmiddels een mooie woning gevonden in een grote holle boom aan de rand van het bos. 's Nachts en bij slecht weer zat hij daar prima. Ja werkelijk, hij had 't daar prima naar zijn zin. Maar op zekere middag, zo tegen de avond, wilde Haantje de Voorste iets gaan drinken. Om zijn dorst te lessen, ging hij zoals gewoonlijk, naar het meertje om te drinken. Net op het moment dat hij zijn grote hanesnavel in het water wilde steken hoorde hij, ' blub, blub, blob, bluberdeblub. Hij keek verschrikt om zich heen maar zag helemaal niets. Toen hij voor de tweede keer probeerde te drinken was het, nu heel snel achter elkaar, blub, blubblub. Tot zijn grote verwondering ontdekte hij plots, op enkele meters afstand een grote vis die zijn kop boven het water uitstak. Van schrik en verbazing stapte Haantje de Voorste een paar meter achteruit. Toen hij enigszins van de ergste schrik was bekomen liep hij, toch wel nieuwsgierig geworden, weer richting waterkant. Op het moment dat hij weer heel dicht bij het water was kwam de vis weer boven water en begon weer blob, blob, blubblub. Maar helaas voor de vis en de haan, Haantje de Voorste verstond niets van deze vissentaal. Haantje de Voorste had wel geleerd wat ukel e ku en tok tok tok betekende, maar wat de vis met blub blub en blob blob wilde vertellen begreep hij niet. Hij wist op dat moment dan ook niets anders dan een zacht en verlegen ukel e ku te antwoorden. Maar dat verstond de vis natuurlijk weer niet. Na enige minuten verdween de vis teleurgesteld weer onder water en liet zich de hele dag niet meer zien en was Haantje de Voorste weer helemaal alleen in het bos. De hele avond en nacht zat hij na te denken wat de vis nu bedoeld had, wat die wilde zeggen en waarom een vis hem had opgezocht.

Toen het de andere dag nog maar net licht was liep hij dan ook snel, luid kukle ku kakelend nieuwsgierig naar de rand van het meertje. En tot Haantje de Voorste zijn vreugde kwam na enkele ogenblikken ook de vis met zijn kop boven water. En net als de vorige dag begon de vis gelijk weer in zijn vissentaal blub blub bluber de blub. En zonder te weten wat de vis zei antwoordde de haan ook net als de vorige dag met ukel e ku. De komende dagen herhaalde deze ontmoetingen zich verschillende keren per dag en al snel begreep Haantje de Voorste dat de vis Blupie heette. Elke dag leerden ze zo een paar woordjes van elkaar te verstaan. Na een paar weken konden ze elkaar prima verstaan en wisten ze beiden precies wat de ander bedoelde. Het spreekt dan ook bijna vanzelf dat deze vis en onze Haantje de Voorste dikke vrienden werden. Wat ze echter beiden heel jammer vonden was dat ze niet met elkaar konden spelen. Haantje de Voorste kon niet zwemmen en durfde niet het water in. Blupie op zijn buurt kon niet op het land komen omdat hij geen benen had en dus niet kon lopen. Ze hadden het uiteraard vaak over dit probleem en hoe ze dit konden oplossen. Maar Haantje de Voorste, die toch wel aardig slim was, nog de vis wist hoe ze dit oplossen.

Haantje de Voorste wordt een vis

Op een dag, toen ze spraken over hun wens om dichterbij elkaar te zijn kwam Blupie met een heel vreemd verhaal. Hij vertelde, “ik heb van een andere vis gehoord dat, als ik jou vissenvoer breng jij vanzelf een vis word”. Eerst moest Haantje de Voorste hier om lachen. Hij geloofde niets van dit verhaal. Maar Blupie hield vol met, “we kunnen het toch proberen. Als het lukt dan kunnen we voor altijd bij elkaar zijn en altijd met elkaar spelen”. Na nog een tijdje praten zei Haantje de Voorste, “oké we gaan het proberen. Het lijkt mij wel wat om een vis te zijn en als het lukt, ja dan zijn mooi altijd bij elkaar. En mogelijk vind ik jou eten ook nog wel veel lekkerder dan kippeneten”.

Het lijkt misschien raar, maar het is heus waar. Het plannetje lukte. Blupie bracht Haantje de Voorste elke dag een heleboel visseneten. En na zeven dagen begonnen de eerste veren bij de haan er af te vallen. In de daarop volgende dagen kreeg zijn lichaam steeds meer de vorm van een vis. Ook zijn grote kleurige hanestaart veranderde in een echte vissen- staart. Ja zelfs groeide er al een echte vin op zijn rug en één tussen zijn steeds kleiner wordende poten. Na tien dagen was Haantje de Voorste bijna een vis. Helaas zijn mooie hanekop wilde maar niet veranderen in een vissenkop ondanks dat Blupie steeds meer vissenvoer bracht. Maar dit vond Haantje de Voorste niet zo'n groot probleem. Hij zei, “ik heb nu een vissenstaart, schubben en echte vinnen. Dus ik denk dat ik nu best kan zwemmen. Dat ik een hanekop heb is geen enkel probleem. Onder water ziet toch niemand mij”. Ik ga ,zo zei hij op zeker avond, “morgen het water in en dan zijn we voor altijd bij elkaar”.

Zo gezegd, zo gedaan, Het was de volgende dag nog maar net licht toen Haantje de Voorste naar het water waggelde. Dit viel echter niet mee want zijn hanepoten waren die nacht bijna helemaal verdwenen. Uiteindelijk lukte het hem toch om bij de waterkant te komen. Blupie zwom al ongeduldig en zenuwachtig heen en weer langs de waterkant. Haantje de Voorste keek nog eenmaal ten afscheid de omgeving in het rond en na nog een kleine aarzeling sprong hij met een plons in het water. Samen, met Blupie naast hem zwom hij eerst nog wat onwennig rond. Maar onze haan die vis geworden was leerde snel. Na enkele minuten zwom hij samen met Blupie het hele meer in het rond. Niemand die hen na die morgen nog ooit weer heeft gezien. Maar dat Blupie en Haantje de Voorste nog heel lang daar in het meer leefden blijkt wel uit het laatste stukje van dit fabeltje.

Onze haan die vis geworden was hield, zo als het fabeltje vertelt, zijn hanekop. Daarom moest hij toch wel eens af en toe kraaien. Elke morgen om precies acht uur zwom onze haan-vis naar het midden van het meer. Daar, waar niemand hem kon zien, stak hij zijn hanekop boven water en kraaide driemaal zo hard hij kon.. Hij kraaide dan zo hard dat het in de wijde omgeving te horen was. De mensen die rondom dit meer woonden en elke morgen dit gekraai hoorden hadden geen idee waar dit gekraai wegkwam. Niemand had ooit een haan gezien en toch hoorden ze elke morgen duidelijk hanengekraai. Daarom noemden zij het meer waar elke ochtend het hanengekraai wegkwam na een tijd

“De Haanmeer”

En toen was dit sprookje uit!